

שולחן ערוך חו"מ סימן סז וביאור הגר"א

יח ^(ז'ה)פרוזבול¹² אינו משמט ואינו נכתב אלא בכ"ד חשוב ^(ז')דהיינו שלשה בקיאים בדין ובענין פרוזבול ויודעים ענין שמיטה והמחום רבים עליהם באותה העיר. ^(ח')א"ל דכותבין פרוזבול כלל ז"ד ונראה לי ^(ט')דיש להקל בזמן הזה). יט ^(י')א"ל זהו גופו של פרוזבול ^(י')מוסרני לכם פלוני ופלוני והדיינים שבמקום פלוני שכל חוב שיש לי שאגבנו כל זמן שארצה והדיינים או העדים חותמים מלמטה. ^(יב')וה"ה שיוכל למסור לציט דין חוזתיו שזעל פה).

כ ^(יג')תלמידי חכמים שהלוו זה את זה ומסר דבריו לתלמידים ואמר מוסרני לכם שכל חוב שיש לי שאגבנו כל זמן שארצה אינו צריך לכתוב פרוזבול מפני שהם יודעים ששמיטת כספים בזמן הזה מדבריהם ובדברים בלבד היא נדחת. הגה ^(יד')יש אומרים דכל אדם נמי יוכל לומר דצרו זעל פה לפני ציט דין ומהני ואין לרין

שולחן ערוך השלם >מהדורת פריעדמאן< עמוד מס 159 יט חו"מ ג (נו - עד) קארו, יוסף בן אפרים הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

כב ^(טו')אין כותבין פרוזבול אלא על הקרקע ואפילו קרקע כל שהוא סגי ו'אפילו אין לו אלא ^(טז')עציץ נקוב מונח על גב יתידות באויר אף על פי שאין מקום היתדות שלו סגי אפילו אין ללוה כלל ^(טז')יש לחייב לו או לערב או למי שחייב לו כותבין ואפילו אין לזה ולא לזה ויש למלוה או למי שחייב לו מזכהו ^(טז')אפילו על ידי אחר ^(טז')ואפילו שלא בפניו. הגה ^(טז')מיהו אם הלוה לפנינו וזוה אינו רוצה לזכות בקרקע של אחרים אין מוכין לאדם זעל כרחו. ^(טז')

שולחן ערוך השלם >מהדורת פריעדמאן< עמוד מס 160 יט חו"מ ג (נו - עד) קארו, יוסף בן אפרים הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה ^{(ע"כ):} סעיף י"ח לא. וי"א דכותבין. כ"כ הרא"ש [גיטין פ"ד ס"י י"ג] דרבנן דצי רב אשי [שם ל"ז ע"א] לא ס"ל הא דשמואל [שם ל"ז ע"ב]. והרמב"ם [המובא בבאה"ג אות נ'] וש"ע אזלי לטעמיהו שכתבו בסעיף כ' ת"מ שהלוו כו', דוקא. ועור [המובא בציונים אות כ"ז] ורמ"א אזלי לטעמיהו שכתבו שם וי"א ^(טז')

שולחן ערוך השלם >מהדורת פריעדמאן< עמוד מס 159 יט חו"מ ג (נו - עד) קארו, יוסף בן אפרים הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

משנה שביעית ריש פ"י
פרק י א שביעית, משמטת את המלוה בשטר ושללא בשטר.
הקפת הַחנות, אינה משמטת.
ואם עשאה מלוה, הרי זה משמט. רפי יהודה אומר, הראשון הראשון, משמט. שכר שכיר, אינו משמט. ואם עשאו מלוה, הרי זה משמט.

משניות זכר תור עמוד מס 536 א (אריס) או משנה הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ואמר רב יהודה אמר שמואל האומר לחבירו ע"מ שלא תשמטני שביעית שביעית משמטת לימא קסבר שמואל מתנה על מה שכתוב בתורה הוא ^(א')וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו במל הוא איתמר ^(א') האומר לחבירו על מנת שאין לך עלי אונאה רב אומר ^(א')יש לו עליו אונאה ושמואל אומר אין לו עליו אונאה הא איתמר עלה ^(א') אמר רב ענן לדידי מפרשא ליה ^(א') מוניה דשמואל ^(א') על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה על מנת שאין בו אונאה הרי יש בו אונאה ה"נ ^(א') על מנת שלא תשמטני בשביעית אין שביעית משמטתו ע"מ שלא תשמטני שביעית שביעית משמטתו תנא ^(א') המלוה את חבירו סתם אינו רשאי לתובעו פחות מל' יום סבר רבה בר בר חנה קמיה דרב למומר ה"מ במלוה בשטר דלא עבד איניש דמרח דכתב שמר בציר מתלתין יומין אבל מלוה על פה לא אמר ליה רב הכי אמר חביבי ^(א') אחד המלוה בשטר ואחד המלוה על פה ^(א')

תלמוד בבלי >ע"ו והדר< עמוד מס 18 כו מכות תלמוד בבלי הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

בית יוסף חו"מ סימן סז

(נד) כב ואין פרוזבול מועיל וכו'. משנה פרק בתרא דשביעית (מ"ו) אין כותבין פרוזבול אלא על הקרקע אם אין לו מוכהו קצו] כחון שדכו כל שהוא. ופירש רש"י פרק השולח (ג). דלא תקנו אלא בזמן שהסוד כשאר רוב שטרות שהן נגדין מן הקרקע קצחו דהוי מילתא דשכיחא דלאמרינן צנמה (נד) כב ואין פרוזבול דוכתי (עירובין סג; כמות טו:). יש לו ללוה קרקע. דנמילתא דלא שכיחא לא עבדי רבנן תקנתא ואף על פי שאינו שוה כל הסוד כדקמני לקמיה קרקע כל שזה הא אמן [גיטין ל:] [אפילו] קצט] מלא מחט גובה מלא קרדוס כמעשה דקמינא דלצי (כמות טא:). ור"ש כתב בפירוש המשנה דהיינו טעמא דאין כותבין פרוזבול אלא על הקרקע משום דלא חשבו הסוד כגבי צד ציט דין ה' ולא קרינן ציה לא יגוש. וכתבו התוספות [גיטין לו. ד"ה אלא על] דהא דכותבין אלקרקע כל שזה פירש צינו שמואל משום דקרקע כל שזה שוה כל הסוד דאין אונאה לקרקעות (צ"מ טו.) כלומר ר"י דספירא ליה כהר"ף (ס) והרמב"ם (הל' מביה פ"ג ה"ח) דביטול מקס נמי אין להם: [(ד')י] כתב הר"ן [גיטין יט: ד"ה ומסתבל] ומסתבל דמאי דלאמרינן מוכהו בשדכו קרקע כל שזה שאם היה שם וזוה לא מהני שאין אדם זוכה זעל כרחו. ומיהו אם לא היה שם משמע דמהני. והיכא שזוה כששמע, לדברי רש"י שכתב דהא דבעינן קרקע משום שיהא הסוד כשאר רוב שטרות שהן נגדין מן הקרקע קרוב הדבר לומר שחיון שצטעמ כמינת הפרוזבול היה הקרקע צחוקמו מהני אלא לדברי רבינו משמע שכתב דטעמא משום שאז הסוד כגבי צד ציט דין משמע דלא מהני וכן הדין אם היה לו קרקע צטעמ כמינת פרוזבול ר"א ומכרו קודם שציעית שהדבר תלוי בצטרות שני הפירושים ר"א] זהו דעמי עכ"ל:

ב"ח חו"מ סימן סז אות יג

דכיון דהזמן שקצע לו הוי לאחר השמטה לא קרינן לא יגוש מאחר דצטעמ שמטה לא נמחייב לפורעה: ^(טז')ומכ"ל מקום צטעמ הלואה שהיא לשלשים יום שביעית משמטת צטופה ואפילו לא הגיעו עדיין שלשים יום דקרינן ציה לא יגוש דדוקא צמלוה לזמן קצוע לא קרינן